

Dokument z posiedzenia

A8-0213/2017

9.6.2017

SPRAWOZDANIE

w sprawie norm europejskich – wdrożenie rozporządzenia (UE) nr 1025/2012
(2016/2274(INI))

Komisja Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów

Sprawozdawczyni: Marlene Mizzi

Sprawozdawca komisji opiniodawczej (*):
Hans-Olaf Henkel, Komisja Przemysłu, Badań Naukowych i Energii

(*) Zaangażowana komisja – art. 54 Regulaminu

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
UZASADNIENIE	19
OPINIA KOMISJI PRZEMYSŁU, BADAŃ NAUKOWYCH I ENERGII.....	24
OPINIA KOMISJI TRANSPORTU I TURYSTYKI	32
INFORMACJE O PRZYJĘCIU SPRAWOZDANIA W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ.....	37
GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ	38

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie norm europejskich – wdrożenie rozporządzenia (UE) nr 1025/2012 (2016/2274(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie normalizacji europejskiej, zmieniające dyrektywy Rady 89/686/EWG i 93/15/EWG oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 94/9/WE, 94/25/WE, 95/16/WE, 97/23/WE, 98/34/WE, 2004/22/WE, 2007/23/WE, 2009/23/WE i 2009/105/WE oraz uchylające decyzję Rady 87/95/EWG i decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1673/2006/WE,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1148 z dnia 6 lipca 2016 r. w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych na terytorium Unii (dyrektywa w sprawie bezpieczeństwa sieci i informacji),
- uwzględniając sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 1 czerwca 2016 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (UE) nr 1025/2012 w latach 2013–2015 (COM(2016)0212),
- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z dnia 1 czerwca 2016 r. pt. „Analiza wykonania rozporządzenia nr 1025/2012 w latach 2013–2015 i noty faktograficzne” (SWD(2016)0126),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 1 czerwca 2016 r. „Normy europejskie dla XXI wieku” (COM(2016)0358),
- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z dnia 1 czerwca 2016 r. pt. „Wykorzystanie potencjału norm europejskich dotyczących usług w celu wspierania europejskich konsumentów i przedsiębiorstw” (SWD(2016)0186),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 1 czerwca 2016 r. pt. „Roczny program prac Unii w zakresie normalizacji europejskiej na 2017 r.” (COM(2016)0357),
- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z dnia 1 czerwca 2016 r. pt. „Wdrażanie działań przewidzianych w programie prac Unii z 2016 r. w zakresie normalizacji europejskiej, w tym aktów wykonawczych i zleceń przesłanych europejskim organizacjom normalizacyjnym” (SWD(2016)0185),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 19 kwietnia 2016 r. pt. „Priorytety w normalizacji ICT na jednolitym rynku cyfrowym” (COM(2016)0176),
- uwzględniając wspólną inicjatywę dotyczącą normalizacji w ramach strategii jednolitego rynku, o której mowa w komunikacie Komisji z dnia 28 października 2015 r. pt. „Usprawnianie jednolitego rynku: więcej możliwości dla obywateli i przedsiębiorstw” (COM(2015)0550),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 21 października 2010 r. w sprawie przyszłości

- europejskiej normalizacji¹,
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego pt. „Normy europejskie dla XXI wieku”,
 - uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego pt. „Normalizacja europejska na rok 2016”,
 - uwzględniając strategię Komisji na lata 2014–2017 w zakresie otwartego oprogramowania²,
 - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów oraz opinie Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii, jak również Komisji Transportu i Turystyki (A8-0213/2017),
- A. mając na uwadze, że system normalizacji europejskiej jest głównym elementem budowy jednolitego rynku; mając na uwadze, że działanie Komisji ukierunkowane na wypracowanie wspólnej wizji normalizacji europejskiej stanowi bezpośredni rezultat dziesięciu priorytetów Komisji Junckera, a w szczególności priorytetów dotyczących połączonego jednolitego rynku cyfrowego oraz strategii jednolitego rynku;
- B. mając na uwadze, że otwarty, angażujący wszystkich, przejrzysty i napędzany przede wszystkim przez rynek system normalizacji europejskiej oparty na zaufaniu i poszanowaniu zasad odgrywa kluczową rolę w pozytywnym procesie zaspokajania zwiększonego zapotrzebowania w europejskiej polityce przemysłowej, gospodarczej, społecznej i środowiskowej oraz ustawodawstwie na normy, które zwiększą bezpieczeństwo, innowacyjność, interoperacyjność, trwałość i dostępność produktów wśród osób niepełnosprawnych, i poprawią jakość życia obywateli, konsumentów i pracowników;
- C. mając na uwadze, że wydajny system normalizacji europejskiej powinien opierać się na ścisłym partnerstwie i współpracy między przemysłem, organami publicznymi, organami normalizacyjnymi i innymi zainteresowanymi stronami, takimi jak organizacje, o których mowa w załączniku III do rozporządzenia nr 1025/2012;
- D. mając na uwadze, że europejskie normy należy opracowywać w ramach otwartego, angażującego szerokie grono podmiotów i przejrzystego systemu, który zbudowany jest na wspólnym stanowisku wszystkich zainteresowanych stron, z myślą o zdefiniowaniu strategicznych wymogów technicznych lub jakościowych, którym mogą odpowiadać obecne lub przyszłe produkty, procesy produkcji, usługi lub metody;
- E. mając na uwadze, że w komunikacie Komisji dotyczącym priorytetów w normalizacji ICT na jednolitym rynku cyfrowym doceniono znaczenie standardów otwartych, ale nie podano definicji standardu otwartego; mając na uwadze, że standardy otwarte okazały się być istotne w tworzeniu i rozwoju internetu i usług internetowych, które sprzyjają

¹ Dz.U. C 70 E z 8.3.2012, s. 56.

² https://ec.europa.eu/info/european-commissions-open-source-strategy_en

rozwojowi innowacyjności oraz perspektyw społecznych i ekonomicznych;

- F. mając na uwadze, że rozwiązania w zakresie licencji na otwarte oprogramowanie i sprzęt powinny i mogą pomagać europejskim przedsiębiorstwom i administracjom w zagwarantowaniu lepszego dostępu do cyfrowych towarów i usług;
- G. mając na uwadze, że nowoczesny i elastyczny system normalizacji europejskiej jest kluczowym elementem nowej ambitnej europejskiej polityki przemysłowej i obsługi jednolitego rynku; mając na uwadze, że normy mogą zwiększyć europejską konkurencyjność, wzrost gospodarczy, uczciwą konkurencję i innowacyjność, jak również wspierać jakość, przedsiębiorstwa oraz zwłaszcza wyniki MŚP i ochronę konsumentów, pracowników i środowiska;
- H. mając na uwadze, że w Europie współistnieją dwa różne systemy opracowywania norm – jeden obejmujący normy wdrożone przez Europejski Komitet Normalizacyjny (CEN) i Europejski Komitet Normalizacyjny Elektrotechniki (CENELEC) na podstawie zasady delegacji krajowej, a drugi oparty na płatnym członkostwie zainteresowanych stron, opracowany przez Europejski Instytut Norm Telekomunikacyjnych (ETSI); mając na uwadze, że zachodzi potrzeba oceny systemów opracowywania norm w odniesieniu do rozporządzenia nr 1025/2012, tak aby rozpoznać bieżące wyzwania i dobre praktyki;
- I. mając na uwadze, że rozporządzenie nr 1025/2012 przyczyniło się do udoskonalenia procesu normalizacji przez włączenie po raz pierwszy zainteresowanych podmiotów społecznych i MŚP do podstawy prawnej systemu normalizacji europejskiej;
- J. mając na uwadze, że normy ICT, w większości opracowywane na szczeblu globalnym, umożliwiają opracowanie interoperacyjnych rozwiązań dla produktów komplementarnych oraz dla różnych części danego produktu, co ma szczególne znaczenie dla rozwoju tzw. internetu rzeczy; mając na uwadze, że rozdrobnienie norm i znaczna liczba rozwiązań zamkniętych i półotwartych utrudnia rozwój internetu rzeczy i ogranicza korzystanie z niego, w związku z czym pojawia się konieczność opracowania strategicznego podejścia do normalizacji ICT, aby nadal była ona skuteczna i odpowiadała potrzebom nadchodzącego dziesięciolecia, umożliwiając UE utrzymanie pozycji lidera w światowym systemie normalizacji;
- K. mając na uwadze, że publikacja dokumentacji i danych oznacza wypełnianie obowiązków administracji publicznej i osiągnięcie celów w zakresie zapewniania przejrzystości, w tym odpowiedzialności, powtarzalności, trwałości i wiarygodności działań administracji; mając na uwadze, że publikowanie dokumentów i danych musi opierać się na otwartych i znormalizowanych formatach, aby uniknąć uzależnienia od jednego dostawcy w sytuacji, gdy oprogramowanie nie będzie dostępne na rynku lub jego dostawca przestanie funkcjonować na rynku, oraz aby umożliwić niezależnym podmiotom wdrażanie tych formatów w ramach zróżnicowanych modeli rozwojowych i biznesowych, w tym z wykorzystaniem otwartego oprogramowania, co zapewni ciągłość procesów realizowanych przez organy rządowe i administracyjne;
- L. mając na uwadze, że sektor transportu odgrywa pierwszoplanową rolę w opracowywaniu i wdrażaniu norm niezbędnych do utworzenia jednolitego europejskiego obszaru transportu;

Uwagi ogólne

1. z zadowoleniem przyjmuje szeroko zakrojony pakiet normalizacyjny Komisji, który wraz z komunikatem dotyczącym norm ICT oraz wspólną inicjatywą dotyczącą normalizacji ma na celu zapewnienie spójności i prostoty systemu normalizacji europejskiej przez zachowanie jego sprawdzonych elementów, poprawienie niedoskonałości oraz osiągnięcie lepszej równowagi pomiędzy wymiarami europejskim, krajowym i międzynarodowym; podkreśla, że każdy przyszły przegląd systemu normalizacji europejskiej należy oprzeć na zaletach istniejącego systemu, które stanowią solidną bazę dla wprowadzania ulepszeń, a także unikać wszelkich radykalnych zmian, które mogą podważyć podstawowe wartości systemu;
2. dostrzega specyfikę i znaczenie systemu normalizacji europejskiej z punktu widzenia wszystkich zainteresowanych stron, w tym przemysłu, MŚP, konsumentów i pracowników, oraz wzywa Komisję do zapewnienia, by europejski system nadal istniał i otrzymywał zasoby wystarczające do osiągnięcia celów rozporządzenia nr 1025/2012, dzięki czemu zwiększa on interoperacyjność, pewność prawa i stosowanie odpowiednich zabezpieczeń z korzyścią dla przedsiębiorców i konsumentów oraz swobody przepływu technologii informacyjnych; wzywa Komisję do zagwarantowania zrównoważonego budżetu dla systemu normalizacji europejskiej podczas rewizji wieloletnich ram finansowych (WRF);
3. przyjmuje z zadowoleniem działalność okrągłego stołu poświęconego znaczeniu rynkowemu norm (SMARRT) w ramach wspólnej inicjatywy dotyczącej normalizacji, co umożliwi dialog pomiędzy Komisją a branżą z zachowaniem pełnej przejrzystości programu działań komitetu ds. norm dla zainteresowanych stron;
4. zauważa, że normy stanowią dobrowolne, oparte na zapotrzebowaniu rynkowym narzędzie zapewniające wymogi techniczne i wytyczne, których stosowanie może ułatwić przestrzeganie europejskiego prawodawstwa i strategii politycznych, jeśli opracowuje się je w sposób przejrzysty i angażujący szerokie grono podmiotów; podkreśla jednak, że norm nie można traktować na równi z przepisami UE, ponieważ ustawodawstwo i strategie polityczne dotyczące poziomu ochrony konsumentów, zdrowia, bezpieczeństwa, środowiska i danych oraz poziom włączenia społecznego pozostają w gestii prawodawcy;
5. dostrzega znaczenie otwartych, znormalizowanych formatów dla wypełniania obowiązków rządów, administracji oraz instytucji europejskich w zakresie przejrzystości; wzywa państwa członkowskie do podejmowania prób stosowania wspólnych norm w odniesieniu do administracji cyfrowej, skupiając się w szczególności na organach sądowniczych i władzach lokalnych; podkreśla, że standardy otwarte są konieczne do dalszego rozwijania strategii politycznych dotyczących otwartych danych rządowych oraz inteligentnych miast, dlatego też dokumenty i dane muszą być publikowane w otwartych, znormalizowanych formatach, które mogą zostać łatwo wdrożone, ułatwiając ponowne wykorzystanie danych; podkreśla rolę zamówień publicznych i standardów otwartych w unikaniu uzależnienia od jednego dostawcy;
6. wyraża stanowcze przekonanie, że otwarte dane mają nadal, szczególnie w sektorze transportu, zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia pełnych korzyści z jednolitego rynku cyfrowego, takich jak promowanie i rozwój transportu multimodalnego; podkreśla

zatem, że niezbędna jest większa pewność prawa, głównie w odniesieniu do własności i odpowiedzialności; w związku z tym wzywa Komisję do niezwłocznego opublikowania planu działania dotyczącego opracowania norm mających na celu harmonizację danych na temat transportu i interfejsów programowania, które są finansowane ze środków publicznych, aby pobudzić innowacje związane z przetwarzaniem dużych ilości danych oraz świadczenie nowych usług transportowych;

7. podkreśla, że obecny system akredytacji instytucji certyfikujących nie zawsze gwarantuje, że znajdujące się na rynku produkty i usługi dobrowolnie stosujące europejskie normy przestrzegają tych norm; ubolewa, że we wspólnej inicjatywie dotyczącej normalizacji i w rocznym programie prac Unii na rzecz normalizacji europejskiej nie poświęcono uwagi akredytacji instytucji certyfikujących i normom oraz wzywa Komisję do uwzględnienia tego aspektu podczas proponowania nowych inicjatyw;
8. jest zdania, że standardy otwarte muszą bazować na otwartości procesu normalizacji i rozwoju oraz na dostępności norm wdrażania i stosowania, zgodnie z rozporządzeniem nr 1025/2012 i zasadami WTO; dostrzega wyrażony w planie działania w sprawie patentów koniecznych dla spełnienia normy zamiar Komisji polegający na doprecyzowaniu kwestii związanych z licencjonowaniem FRAND i patentów koniecznych dla spełnienia normy; zachęca Komisję, aby wraz z europejskimi organizacjami normalizacyjnymi i środowiskami otwartego oprogramowania znalazła odpowiednie metody współpracy;
9. podkreśla, że europejski system normalizacji musi pozytywnie wpływać na europejską innowacyjność, zwiększać konkurencyjność Unii, umacniać pozycję Europy w handlu międzynarodowym i sprzyjać dobrobytowi jej obywateli; uważa w związku z tym za istotne, aby Europa zachowała kluczową rolę w międzynarodowym systemie normalizacji i podkreśla znaczenie promocji norm europejskich na szczeblu globalnym podczas negocjowania umów handlowych z państwami trzecimi; podkreśla, że europejski system normalizacji może także odnieść korzyści z umów partnerskich zawieranych przez europejskie organizacje normalizacyjne z organizacjami normalizacyjnymi z państw trzecich, oraz stwierdza, że art. 13 i 14 rozporządzenia nr 1025/2012 już przewiduje udział organizacji opracowujących normy w dziedzinie zamówień publicznych w branży ICT; zaleca, aby europejskie organizacje normalizacyjne rozważyły bliższą współpracę z krajowymi jednostkami normalizacyjnymi z państw trzecich, w tym ze stowarzyszonymi organami normalizacyjnymi, w przypadkach, gdzie istnieje możliwość zbieżności; zachęca Komisję, państwa członkowskie i europejskie organizacje normalizacyjne do dalszych prac nad tworzeniem globalnych norm i do zwracania uwagi na kontekst regionalny i znaczenie danej normy podczas angażowania się w prace normalizacyjne;
10. podkreśla, że międzynarodowa współpraca w zakresie normalizacji pomaga zapewnić przejrzystość, efektywność i spójność oraz tworzy przyjazne pod względem konkurencji otoczenie dla sektora przemysłowego – dobrym przykładem, stworzonym dla sektora ICT, jest Światowe Forum na rzecz Harmonizacji Przepisów dotyczących Pojazdów w ramach Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych (UNECE) (grupa robocza nr 29);

11. podkreśla, że normy przyjmowane przez organizacje międzynarodowe opracowuje się zwykle poza zakresem stosowania rozporządzenia nr 1025/2012, oraz zaleca, by europejskie organizacje normalizacyjne zatwierdzały je wyłącznie po przeprowadzeniu wewnętrznego procesu zatwierdzenia z uwzględnieniem przedstawicieli zainteresowanych stron, takich jak organizacje wymienione w załączniku III, w szczególności w odniesieniu do zharmonizowanych norm wspierających wdrażanie prawodawstwa europejskiego;
12. jest zdania, że europejskie organizacje normalizacyjne powinny w każdych okolicznościach opracowywać angażujące szerokie grono podmiotów, zrównoważone i bezpieczne normy o wysokiej jakości, zapewniając przy tym sprawiedliwy dostęp wszystkim zainteresowanym stronom i ich równe traktowanie, ograniczając do minimum oddziaływanie na środowisko oraz gwarantując odpowiednią ochronę danych osobowych i prywatności;
13. uważa, że współpraca Komisji i państw członkowskich z podmiotami przemysłowymi w UE w zasadniczy sposób ułatwia przyjmowanie globalnych norm noszących w definicji znamię europejskie oraz wdrażanie technologii 5G;
14. wyraża ubolewanie, że różnice między normami krajowymi, na przykład w sektorze logistyki i transportu towarowego, nadal stanowią barierę dla rynku wewnętrznego, w związku z czym apeluje do Komisji i europejskich organizacji normalizacyjnych o opracowanie odpowiednich norm, aby harmonizować warunki na szczeblu krajowym – zawsze gdy zostanie to uznane za konieczne – w celu usunięcia wszelkich możliwych barier dla rynku wewnętrznego; w związku z tym podkreśla konieczność poszukiwania międzymodalnej harmonizacji norm;
15. wskazuje ponadto, że oprócz zapobiegania rozdrobnieniu rynku normalizacja może przyczynić się znacząco do zmniejszenia obciążeń administracyjnych i kosztów transportu dla wszystkich przedsiębiorstw (np. dzięki e-dokumentom), a w szczególności dla MŚP, oraz może ułatwić właściwe egzekwowanie przepisów UE (np. dzięki cyfrowym tachografom lub elektronicznym systemom pobierania opłat);
16. zauważa, że dzięki rozporządzeniu nr 1025/2012 zwiększyło się zaangażowanie szerokiego grona podmiotów w system normalizacji europejskiej, dzięki czemu MŚP, konsumenci, pracownicy i organizacje środowiskowe mogą aktywnie uczestniczyć w procesie normalizacji, oraz zachęca do podążania w tym kierunku, aby zapewnić wszystkim odpowiednią reprezentację i udział w systemie normalizacji, a co za tym idzie pełne korzyści z normalizacji; wzywa Komisję, europejskie organizacje normalizacyjne i krajowe jednostki normalizacyjne do znalezienia najlepszych metod osiągnięcia tego celu i sprostania wyzwaniom, takim jak brak świadomości problemu, przed którymi stoi dalszy rozwój;
17. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki podejmowane przez ETSI na rzecz ułatwienia dostępu europejskim MŚP, a także długoterminową strategię instytutu na lata 2016–2021 ukierunkowaną w szczególności na współpracę międzysektorową;
18. przyznaje, że zwiększyła się szybkość wydawania norm, oraz przypomina, jak ważne jest znalezienie odpowiedniej równowagi między koniecznością zapewnienia terminowego opracowywania norm, z jednej strony, i koniecznością zapewnienia ich

wysokiej jakości, z drugiej strony;

19. stoi na stanowisku, że – jako uzupełnienie istniejących najlepszych praktyk stosowanych przez środowiska normalizacyjne – zwiększenie świadomości publicznej w zakresie proponowanych norm, wczesne i odpowiednie uczestnictwo wszystkich zainteresowanych stron oraz poprawa jakości wniosków o normalizację mogą dodatkowo zwiększyć przejrzystość i rozliczalność systemu normalizacji;
20. ponadto wzywa Komisję do zwrócenia uwagi na państwa kandydujące oraz zapewnienia im wsparcia w działaniach na rzecz dostosowania ich norm do norm europejskich w celu ograniczenia do minimum istniejących wąskich gardeł;

Normy ICT

21. z zadowoleniem przyjmuje komunikat w sprawie priorytetów w normalizacji ICT, w którym ustanowiono strategiczne podejście do normalizacji w odniesieniu do technologii ICT, niemniej wzywa Komisję, by wyraźnie określiła dostosowania między komunikatem a planem działań na rzecz normalizacji ICT, pakietem „Norm europejskich dla XXI wieku” i rocznym programem prac;
22. odnotowuje, że niedawna konwergencja technologii i cyfryzacja społeczeństwa, przedsiębiorstw i usług publicznych skutkują rozmyciem tradycyjnego podziału na normalizację ogólną i normalizację ICT; uważa, że proces normalizacji ICT powinien być częścią europejskiej strategii cyfrowej mającej na celu osiągnięcie korzyści skali, wypracowanie oszczędności budżetowych oraz poprawę konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw europejskich, jak również zwiększenie międzysektorowej i transgranicznej interoperacyjności towarów i usług przez szybsze określenie, w sposób otwarty i konkurencyjny, dobrowolnych norm, które mogą zostać łatwo wdrożone przez MŚP;
23. podkreśla potrzebę zacieśnienia współpracy w środowisku związanym z normalizacją ICT, zwłaszcza między europejskimi organizacjami normalizacyjnymi, oraz wzywa te organizacje do sporządzania wspólnych rocznych programów prac, w których wskazane będą przekrojowe obszary wspólnego zainteresowania;
24. podkreśla, że otwarte, dobrowolne, angażujące szerokie grono podmiotów i ukierunkowane na osiągnięcie konsensusu procesy normalizacji są skuteczne jako siła napędowa dla innowacji, interoperacyjności i wdrożenia technologii, oraz przypomina o znaczeniu zapewnienia odpowiednich inwestycji i wiedzy fachowej w obszarze najnowocześniejszych technologii, a także o znaczeniu rozwijania tych technologii i wspierania MŚP;
25. zwraca się do Komisji o zaapelowanie do europejskich organizacji normalizacyjnych, by zapewniły wkład w wysokiej jakości, interoperacyjne i otwarte standardy z myślą o unikaniu rozdrobnienia oraz zachęcały do ich powszechnego przyjmowania, oraz uznały istniejący ekosystem i zróżnicowane modele biznesowe wspierające rozwój technologii cyfrowych, co zapewni wkład w zrównoważenie społeczne, gospodarcze i środowiskowe łańcuchów wartości ICT oraz potwierdzi zaangażowanie na rzecz interesu publicznego, jakim jest zapewnianie prywatności i ochrona danych;

26. podkreśla bezwzględną konieczność dostosowania polityki normalizacyjnej w zakresie ICT do ewolucji rynku i polityki, co pozwoli na osiągnięcie ważnych europejskich celów politycznych wymagających interoperacyjności, takich jak dostępność, bezpieczeństwo, e-przedsiębiorczość, e-administracja, e-zdrowie i transport; zaleca, aby Komisja i europejskie organizacje normalizacyjne priorytetowo traktowały normy w zakresie 5G, chmury obliczeniowej, internetu rzeczy, bezpieczeństwa danych i cyberbezpieczeństwa, a także dziedzin wertykalnych, takich jak „automatyczne i podłączone do sieci kierowanie pojazdami i inteligentne systemu transportu”, „inteligentne miasta”, „inteligentna energia”, „zaawansowane technologie produkcyjne” czy „inteligentne środowisko życia”;
27. podkreśla, że należy stworzyć otwarty, interoperacyjny ekosystem ICT oparty na pięciu priorytetowych normach ICT, zachęcający do konkurencji w budowaniu wartości, co sprzyjałoby rozwojowi innowacji; uważa, że:
- normy 5G powinny umożliwiać rzeczywiste przejście na nową generację pod względem przepustowości, niezawodności i opóźnienia, pozwalającą sprostać oczekiwanemu wzrostowi ruchu oraz różnym wymaganiom usług, które powstaną w oparciu o nią;
 - normy cyberbezpieczeństwa powinny umożliwiać uwzględnianie bezpieczeństwa na etapie projektowania oraz zachowanie zasad ochrony prywatności już w fazie projektowania, wspieranie odporności sieci oraz zarządzanie ryzykiem, a także powinny być w stanie poradzić sobie z szybkim wzrostem liczby zagrożeń cybernetycznych dla wszystkich powstających technologii ICT;
 - należy zadbać o zbliżenie norm przetwarzania w chmurze, aby umożliwić interoperacyjność we wszystkich aspektach przetwarzania w chmurze, zapewniającą możliwość przenoszenia;
 - normy danych powinny zapewniać obsługę międzysektorowego, międzydyscyplinarnego przepływu danych, osiągnięcie lepszej interoperacyjności danych i metadanych, w tym semantyfikacji, oraz powinny przyczyniać się do rozwoju referencyjnej architektury dużych zbiorów danych;
 - normy internetu rzeczy powinny wyeliminować obecne rozdrobnienie, nie hamując innowacji w bardzo szybko rozwijającym się sektorze;
28. przyznaje, że wydajne sieci łączności 5G w zasadniczy sposób zależą od wspólnych norm zapewniających interoperacyjność i bezpieczeństwo, lecz przypomina, że rozwój sieci o bardzo wysokiej przepustowości stanowi podstawę niezawodnej sieci 5G;
29. zwraca uwagę, że powodzenie gospodarki opartej na danych zależy od szerszego ekosystemu ICT, w tym od wysoko wykwalifikowanych ekspertów oraz osób o odpowiednich umiejętnościach, dzięki czemu możliwe będzie wyeliminowanie przepaści cyfrowej i wykluczenia cyfrowego;
30. zachęca Komisję do sporządzania statystyk w celu lepszej oceny skutków cyfryzacji i ICT dla sektorów transportu i turystyki;

31. jest świadomy rosnącej liczby platform, grup, spotkań i kanałów komunikacji dotyczących norm ICT; wzywa Komisję do zrationalizowania liczby platform i mechanizmów koordynacji służących normalizacji oraz włączenia organizacji normalizacyjnych w nowe inicjatywy w celu uniknięcia powielania wysiłków na rzecz zainteresowanych stron; podkreśla konieczność lepszej koordynacji norm ICT i priorytetów normalizacji między różnymi organizacjami i wzywa Komisję do szybkiego poinformowania zainteresowanych stron o etapie, na jakim znalazły się będące w toku inicjatywy dotyczące norm ICT;
32. podkreśla, że cyfryzacja postępuje bardzo szybko i stanowi ważną siłę napędową gospodarki; podkreśla, że ważne jest, by przeprowadzić skuteczną cyfryzację branż pionowych, z korzyścią dla MŚP, a zwłaszcza dla konsumentów na szczeblu unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym, oraz że należy odpowiednio uwzględnić ich problemy w ramach międzynarodowej normalizacji ICT;
33. popiera zamiar przeanalizowania przez Komisję inicjatyw takich jak zaufana etykieta internetu rzeczy i system certyfikacji, które mogą pomóc zwiększyć poziom prywatności i zapewnienia kompleksowego bezpieczeństwa urządzeń internetu rzeczy, dzięki mierzalnym i porównywalnym ocenom potencjalnego ryzyka związanego z obsługą i użytkowaniem urządzeń lub usług należących do internetu rzeczy; uważa, że należy je opracowywać zależnie od potrzeb i w razie gdy urządzenia internetu rzeczy mogą wywierać wpływ na ważną infrastrukturę na podstawie wymogów określonych w dyrektywie w sprawie bezpieczeństwa sieci i informacji, która powinna stanowić podstawę do określenia wymogów bezpieczeństwa; stwierdza, że każda tego typu etykieta powinna umożliwiać jej dostosowanie do przyszłych zmian technologicznych i uwzględniać, w stosownych przypadkach, normy globalne;
34. wzywa Komisję do przyjęcia przewodniej roli w promowaniu wielojęzycznych norm międzysektorowych oraz do wspierania usług, które są rzetelne, bezpieczne i świadczone z poszanowaniem prywatności;
35. popiera w związku z tym określenie konkretnych i mierzalnych minimalnych wymogów uwzględniających długoterminową zrównoważoność i solidność urządzeń i usług internetu rzeczy, jak również branżowych norm w zakresie bezpieczeństwa komputerowego i zrównoważoności; wykaz takich norm powinien przykładowo obejmować zobowiązanie do udostępniania aktualizacji przez określony minimalny okres od dnia zakupu oraz zobowiązanie producenta lub dostawcy do przekazania w określonym terminie aktualizacji w razie stwierdzenia i zgłoszenia podatności na dany problem; w tym celu Komisja powinna dokonać oceny możliwości samoregulacji branży, uwzględniając tempo, w jakim w sektorze ICT opracowywane są normy i technologie, oraz różnorodność modeli rozwojowych i biznesowych, w tym modeli opartych na otwartym oprogramowaniu, przedsiębiorstw typu start-up oraz MŚP;
36. odnotowuje obawy związane z bezpieczeństwem cybernetycznym i specyficzny charakter zagrożeń w sektorze transportu; wzywa Komisję, by uwzględniła tę specyfikę w oczekiwanych przed końcem 2017 r. zaleceniach w sprawie norm dotyczących bezpieczeństwa cybernetycznego, co stanowiłoby pierwszy krok w kierunku kompleksowej strategii w zakresie bezpieczeństwa cybernetycznego w sektorze transportu;

37. stwierdza, że normalizacja ICT będzie korzystna dla rozwoju usług związanych z transportem i turystyką, a także multimodalnych rozwiązań w dziedzinie transportu; wzywa Komisję, aby wraz z europejskimi organizacjami normalizacyjnymi przywiązywała większą wagę do tego rozwoju podczas wdrażania planu działań w sprawie priorytetów w normalizacji ICT, a w szczególności do zbadania potencjalnej roli normalizacji we wspieraniu zmian technologicznych i nowych modeli biznesowych pojawiających się w sektorze turystyki; wzywa Komisję do podjęcia pilnych działań promujących rozwój zintegrowanych systemów inteligentnej sprzedaży biletów i usług informacyjnych oraz nowych koncepcji mobilności, takich jak mobilność jako usługa;
38. odnotowuje, że wraz z coraz bardziej powszechnym korzystaniem z internetu, bankowości internetowej, sieci społecznościowych i inicjatyw w zakresie e-zdrowia rosną obawy dotyczące bezpieczeństwa i prywatności oraz że normy ICT muszą odzwierciedlać zasady ochrony osób fizycznych w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu danych;
39. wzywa Komisję, aby cyfrowa integracja produkcji stała się jednym z priorytetów normalizacji ICT, oraz zachęca do opracowywania standardów otwartych w odniesieniu do protokołów komunikacji i formatów danych zapewniających cyfrową integrację sprzętu produkcyjnego, co zapewni pełną interoperacyjność między maszynami i urządzeniami;
40. dostrzega, że istnieją pewne obawy – w szczególności w odniesieniu do ICT i patentów koniecznych dla spełnienia normy – oraz przyznaje, że solidna, sprawiedliwa i rozsądna polityka w zakresie praw własności intelektualnej zachęci do inwestycji i innowacji oraz ułatwi tworzenie jednolitego rynku cyfrowego i przyjmowanie nowych technologii, zwłaszcza jeśli chodzi o uruchamianie urządzeń w sieci 5G i w internecie rzeczy, gdyż są one w dużym stopniu zależne od normalizacji; podkreśla, że w przypadku patentów koniecznych dla spełnienia normy należy utrzymać zrównoważone ramy normalizacyjne i skuteczne praktyki licencyjne oparte na sprawiedliwych, rozsądnych i niedyskryminujących warunkach licencjonowania oraz uwzględnić uzasadnione obawy zarówno licencjodawców, jak i licencjobiorców w odniesieniu do patentów koniecznych dla spełnienia normy oraz zapewnić, by proces normalizacji odbywał się w równych warunkach działania, umożliwiającym współpracę przedsiębiorstw różnej wielkości, w tym MŚP, w sposób przynoszący wzajemne korzyści; zachęca Komisję do wysiłków na rzecz zapewnienia interoperacyjności komponentów cyfrowych, którą można osiągnąć dzięki różnym metodom licencjonowania i modelom biznesowym;
41. wzywa Komisję do niezwłocznego wyjaśnienia najważniejszych elementów sprawiedliwej, skutecznej i możliwej do wyegzekwowania metody licencjonowania opartej na zasadach FRAND, z uwzględnieniem interesów zarówno posiadaczy praw, jak i podmiotów wdrażających normy, które obejmują patenty konieczne dla spełnienia normy, godziwego zwrotu z inwestycji oraz szerokiego dostępu do technologii powstałych podczas zrównoważonego i otwartego procesu normalizacji; zwraca się do Komisji o uwzględnienie orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-170/13 (Huawei vs ZTE), które zapewnia właściwą równowagę między posiadaczami patentów koniecznych dla spełnienia normy a podmiotami wdrażającymi normy, o rozwiązanie problemu naruszeń patentów i o zadbanie o skuteczny system

rozstrzygnięcia sporów; zachęca ponadto Komisję do udoskonalenia definicji informacji na temat zakresu patentu i odniesienia się do problemu asymetrii informacyjnej pomiędzy MŚP a dużymi przedsiębiorstwami, zwiększania przejrzystości deklaracji patentów koniecznych dla spełnienia normy, jak również do poprawy jakości informacji na temat stosunku patentów koniecznych dla spełnienia normy do produktów; jest zdania, że rekompensata dla podmiotów opracowujących patenty konieczne dla spełnienia normy powinna opierać się na sprawiedliwych, proporcjonalnych i niedyskryminujących warunkach oraz na przejrzystych, rozsądnych, przewidywalnych i zrównoważonych stawkach opłat licencyjnych, chyba że podmioty te zdecydują się na bezpłatne udostępnienie normy; stwierdza jednak, że istnieją różne modele biznesowe, takie jak bezpłatne udzielanie licencji lub stosowanie otwartego oprogramowania, w związku z czym w prawodawstwie i dyskusjach należy uznać prawa wszystkich sektorów rynku i posiadaczy praw własności intelektualnej do stosowania tych modeli;

42. zauważa, że konieczne jest oparte na dowodach podejście do monitorowania oraz dalszy rozwój ram udzielania licencji, aby zapewnić dynamiczny ekosystem tworzący wartość dodaną i miejsca pracy;
43. wzywa Komisję, aby dwa razy w roku publikowała sprawozdania dokumentujące rzeczywiste przypadki: a) nielicencjonowanego korzystania z patentów koniecznych dla spełnienia normy (tj. naruszeń) trwających co najmniej 18 miesięcy oraz b) problemów z dostępem do norm z powodu systematycznego nieprzestrzegania zobowiązań FRAND;
44. wzywa Komisję do zakończenia rozmów na temat „postrzeganej potrzeby” utworzenia chmury do celów naukowych oraz podjęcia – w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi – natychmiastowych działań w sprawie europejskiej otwartej chmury do celów naukowych, która powinna sprawnie łączyć istniejące sieci, dane i wysoce wydajne systemy obliczeniowe oraz elektroniczne usługi infrastrukturalne w poszczególnych dziedzinach nauki, w ramach wspólnej polityki i wspólnych norm ICT;

Normy europejskie dla XXI wieku

45. z zadowoleniem przyjmuje pakiet normalizacyjny Komisji „Normy europejskie dla XXI wieku” oraz jest zdania, że system normalizacji powinien być bardziej przejrzysty i otwarty oraz powinien bardziej angażować szerokie grono podmiotów, tak aby w pełni uwzględnić obawy obywateli, konsumentów i MŚP;
46. ubolewa, że nie przeprowadzono z nim konsultacji przed przyjęciem pakietu, oraz wzywa instytucje Unii Europejskiej do dostosowania różnych inicjatyw do jednego, strategicznego i całościowego programu prac, tak aby uniknąć powielania działań i strategii politycznych; podkreśla, że właściwa komisja Parlamentu Europejskiego może odegrać istotną rolę w kontroli publicznej zharmonizowanych norm opracowanych na zlecenie Komisji;
47. wzywa do dalszego wzmocnienia, zapewnienia większej spójności i zwiększenia ścisłości rocznego programu prac Unii na rzecz normalizacji europejskiej;
48. podkreśla, że następny roczny program prac Unii na rzecz normalizacji europejskiej musi w szczególności uwzględnić działania ukierunkowane na poprawę koordynacji

między systemami norm ICT i spoza ICT, udoskonalenie zasad stosowanych przez różne krajowe organy normalizacyjne oraz zwiększenie zaangażowania europejskich organizacji normalizacyjnych dzięki zwróceniu większej uwagi na rolę zainteresowanych stron, o których mowa w art. 5;

49. podkreśla znaczenie dialogu międzyinstytucjonalnego dla przygotowania rocznego programu prac Unii na rzecz normalizacji europejskiej oraz zachęca do podejmowania wysiłków mających na celu zaangażowanie, przed przyjęciem rocznego programu prac Unii na rzecz normalizacji europejskiej, wszystkich właściwych zainteresowanych stron w doroczne forum w dziedzinie normalizacji, aby omówić nowe obszary, istniejące wyzwania i konieczne udoskonalenia procesu normalizacji;
50. zachęca państwa członkowskie do inwestowania w krajowe strategie normalizacyjne, które będą również stanowić pomoc i zachętę dla sektora publicznego, jednostek normalizacyjnych, zainteresowanych grup społecznych, MŚP oraz środowisk naukowych w zakresie opracowywania i wdrażania na szczeblu krajowym indywidualnych planów działań normalizacyjnych;
51. z zadowoleniem przyjmuje wspólną inicjatywę dotyczącą normalizacji i zaleca, by Parlament także został zaproszony do udziału w niej i zapewnienia w nią wkładu, oraz podkreśla, że wszystkie zainteresowane strony, w tym instytucje UE, muszą przestrzegać zasad takich partnerstw publiczno-prywatnych; wzywa Komisję do przyjęcia przewodniej roli we wdrażaniu kluczowych działań i zaleceń wspólnej inicjatywy dotyczącej normalizacji oraz do przedłożenia Parlamentowi do końca 2017 r. sprawozdania na temat postępów w tym zakresie;
52. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie, podjęte w kontekście wspólnej inicjatywy dotyczącej normalizacji, do przeprowadzenia badania na temat gospodarczych i społecznych skutków norm i ich stosowania, w tym informacji o strategiach politycznych, ryzyku i wynikach pod kątem jakości życia, aspektów społecznych i dotyczących pracowników; zachęca Komisję, by oparła to badanie na danych ilościowych i jakościowych oraz by przeanalizowała zarówno modele biznesowe procesu normalizacji, jak i różne modele finansowe – uwzględniając przy tym szanse i wyzwania – na potrzeby zapewniania łatwego dostępu do norm zharmonizowanych;
53. podkreśla, że normalizacja jest coraz częściej uznawana za ważny czynnik przyczyniający się do badań i rozwoju oraz że odgrywa ona istotną rolę w zmniejszaniu luki między badaniami a rynkiem, wspiera upowszechnianie i wykorzystywanie wyników badań oraz stwarza podstawę dla dalszych innowacji;
54. zwraca się do Komisji o przyjęcie strategii politycznych, które wyeliminują zbędne bariery w sektorach innowacyjnych, z myślą o pobudzaniu inwestycji w badania i rozwój, oraz w ogólnounijną normalizację; zauważa, że branże pionowe powinny wypracować własny plan działania na rzecz normalizacji, oparty na procesach realizowanych przez daną branżę, które – jeśli będą usilnie zmierzać do osiągnięcia wspólnych norm – miałyby potencjał umożliwiający przekształcenie ich w normy ogólnościatowe; uważa, że unijne jednostki normalizacyjne powinny odegrać szczególną rolę w tym procesie;
55. zwraca się do stron wspólnej inicjatywy, aby zadbały o lepsze dostosowanie badań

naukowych i innowacji do priorytetów ustalania norm;

56. uważa, że wiedza otwarta i otwarte licencje to najlepsze instrumenty stymulowania innowacji i rozwoju technologii; zachęca instytucje badawcze otrzymujące fundusze unijne, aby korzystały z europejskich otwartych patentów i licencji, dzięki czemu odegrają większą rolę w ustanawianiu norm;
57. popiera działania mające na celu poprawę synergii między środowiskami normalizacyjnymi i badawczymi oraz promowanie norm na wczesnym etapie projektów badawczych; zachęca krajowe jednostki normalizacyjne do promowania normalizacji w środowiskach badawczych i zajmujących się innowacjami, w tym wśród odpowiednich organizacji rządowych i agencji finansujących, oraz zaleca opracowanie rozdziału poświęconego normalizacji w ramach programu „Horyzont 2020”;
58. wzywa Komisję do zachęcania europejskich organizacji normalizacyjnych o zadbanie, by normy dotyczące usług odzwierciedlały zwiększoną serwicyzację gospodarki, i by opracowywano je z myślą o poprawie bezpieczeństwa i jakości usług oraz z myślą o nadaniu priorytetu obszarom przynoszącym największą szkodę konsumentom, z poszanowaniem istniejących krajowych wymogów regulacyjnych, w szczególności przepisów prawa pracy, porozumień zbiorowych i negocjacji zbiorowych; dostrzega ponadto, że normy dotyczące usług mają niejednokrotnie specyficzny charakter wynikający z uwarunkowań krajowych oraz że ich opracowywanie jest powiązane z potrzebami rynku, a także interesem konsumentów i interesem publicznym; podkreśla, że wprowadzenie europejskich norm dotyczących usług powinno wносить wkład w funkcjonowanie wewnętrznego rynku usług oraz zwiększać przejrzystość, jakość i konkurencyjność oraz promować konkurencję, innowacyjność i ochronę konsumentów;
59. podkreśla, że proces normalizacji w Europie musi obejmować normy zwiększające pozbawiony barier dostęp osób niepełnosprawnych i osób starszych do transportu i usług transportowych;
60. jest zdania, że szybko zmieniający się świat i zwiększona złożoność techniczna prowadzą do znacznego wzrostu liczby norm i platform, które służą do opracowywania specyfikacji, które nie odpowiadają organizacjom normalizacyjnym uznawanym w rozporządzeniu (UE) nr 1025/2012, co oznacza konieczność większego zaangażowania MŚP i mikroprzedsiębiorstw; podkreśla znaczenie działań uzupełniających w celu poprawy dostępu MŚP do środków opracowywania i stosowania norm;
61. podkreśla znaczenie, jakie ma łączenie platform i baz danych na szczeblu europejskim, umożliwiające poprawę interoperacyjności sieci i systemów;
62. uważa, że normalizacja ICT oznacza nie tylko ustanawianie wymogów dotyczących produktów, ale również opracowywanie innowacyjnych technologii;
63. podkreśla, że jednolite ustalenia (techniczne) przyczyniają się do zmniejszenia kosztów rozwoju, produkcji i certyfikacji oraz uniknięcia powielania pracy;
64. podkreśla, że starzenie się społeczeństwa Europy wymaga systematycznego uwzględniania potrzeb osób starszych, osób niepełnosprawnych oraz innych słabszych członków społeczeństwa przy opracowywaniu norm, które są odpowiednim narzędziem

tworzenia aktywnego i zdrowego społeczeństwa w Europie oraz zwiększania dostępności produktów i usług dla ludności;

65. wskazuje, że innowacje w sektorach transportu i turystyki stwarzają ogromne możliwości oraz mają pozytywny wpływ zarówno na społeczeństwo, jak i na przedsiębiorstwa w UE, zwłaszcza MSP i firmy typu start-up, a ponadto podkreśla potrzebę rozwoju nowych norm – w miarę możliwości z zastosowaniem podejścia przekrojowego – i podtrzymania normalizacji w celu zapewnienia odpowiedniej realizacji inicjatyw UE w dziedzinie digitalizacji, takich jak współdziałające inteligentne systemy transportowe (C-ITS) oraz rozwój zastosowań transportowych w ramach unijnych systemów nawigacji satelitarnej (Galileo i EGNOS);

Europejskie organizacje normalizacyjne

66. z zadowoleniem przyjmuje rolę odgrywaną przez europejskie organizacje normalizacyjne, zachęca jednak do podejmowania dalszych inicjatyw, aby poprawić otwartość, dostępność i przejrzystość norm, oraz zaleca, by w swoich pracach organizacje te kierowały się interesem europejskim;
67. uznaje, że zasada delegacji krajowej ma zasadnicze znaczenie dla europejskiego systemu, lecz ostrzega, że istnieją różnice pod względem zasobów, technicznej wiedzy fachowej i zaangażowania zainteresowanych stron na szczeblu krajowym, oraz zaleca, by uzupełniać prace delegacji krajowych;
68. uznaje znaczenie terminowego wdrażania norm, a także podawania odniesień w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej (Dz.U.) w przypadku norm zharmonizowanych; zdaje sobie sprawę z coraz rzadszego przytaczania powoływanych norm w Dz.U. oraz wzywa Komisję do zbadania tego stanu rzeczy i zaradzenia jego przyczynom oraz zlikwidowania niepotrzebnych barier; zaleca w związku z tym szerszy udział ekspertów Komisji i „konsultantów nowego podejścia” w procesie normalizacji oraz wzywa Komisję do opracowania, wspólnie z europejskimi organizacjami normalizacyjnymi wytycznych w zakresie oceny procesu normalizacji, tak aby pomóc poszczególnym departamentom Komisji, europejskim organizacjom normalizacyjnym i „konsultantom nowego podejścia” w dokonywaniu oceny norm w spójny sposób;
69. powtarza, że przejrzyste i dostępne mechanizmy odwoławcze zwiększają zaufanie do europejskich organizacji normalizacyjnych oraz procesu ustanawiania norm;
70. zachęca do wykorzystywania nowych technologii informacyjnych i komunikacyjnych, takich jak opracowane przez CEN i CENELEC narzędzie e-uczenia się dla MŚP, w celu zwiększenia dostępności i przejrzystości procesu normalizacji; uważa, że stosowanie narzędzi cyfrowych może ułatwić zainteresowanym stronom udział w opracowywaniu norm oraz zapewnić informacje o planowanych, trwających i zakończonych pracach normalizacyjnych;

Zalecenia strategiczne

71. wzywa Komisję do wzmocnienia synergii i koordynacji między instytucjami Unii Europejskiej, europejskimi organizacjami normalizacyjnymi, krajowymi organami normalizacyjnymi i wszystkimi właściwymi organizacjami zainteresowanych stron w

ramach dorocznego forum w dziedzinie normalizacji, przy jednoczesnym uznaniu międzynarodowego kontekstu norm; dostrzega i popiera fakt, że zdecydowana większość norm jest opracowywana dobrowolnie w odpowiedzi na potrzeby rynku i konsumentów;

72. wzywa do rygorystycznego stosowania rozporządzenia nr 1025/2012 w odniesieniu do uznawania organizacji, o których mowa w załączniku III, oraz publikacji sprawozdań zgodnie z art. 24 rozporządzenia;
73. wzywa Komisję do pełnego zharmonizowania warunków dla organizacji, o których mowa w załączniku III, oraz usunięcia faktycznych przeszkód dla ich skutecznego zaangażowania w proces normalizacji;
74. zaleca, aby status członka, prawa i obowiązki organizacji wymienionych w załączniku III, takie jak prawo do odwołania, uprawnienia konsultacyjne, prawo do wyrażenia opinii przed przyjęciem normy oraz dostępu do komitetów technicznych i grup roboczych, zostały poddane przeglądowi w europejskich organizacjach normalizacyjnych pod kątem spełniania wymogów rozporządzenia nr 1025/2012;
75. wzywa europejskie organizacje normalizacyjne do zapewnienia, by porozumienie wiedeńskie między ISO i CEN oraz porozumienie frankfurckie między IEC i CENELEC nie utrudniały uczestnictwa w procesie normalizacji organizacjom, o których mowa w załączniku III, lub krajowym organom normalizacyjnym;
76. wzywa Komisję i państwa członkowskie do promowania, ułatwiania finansowania i przyspieszenia upowszechnienia niezbędnej infrastruktury, w tym dzięki modernizacji i adaptowaniu, na potrzeby przyjęcia przez rynek nowych technologii, dla których wsparciem będą normy europejskie (np. infrastruktura paliw alternatywnych), zgodnie z wymaganiami w dziedzinie bezpieczeństwa, zdrowia i środowiska; podkreśla, że inwestycje w infrastrukturę są inwestycjami długoterminowymi, dlatego też jej normalizacja powinna zapewnić maksymalną interoperacyjność oraz umożliwić przyszły rozwój technologiczny i jego zastosowanie;
77. zwraca się do Komisji, by podjęła współpracę z europejskimi organizacjami normalizacyjnymi oraz krajowymi jednostkami normalizacyjnymi w celu promowania łatwych w użyciu kontaktowych punktów dostępu do norm, które mogą zapewnić użytkownikom norm wsparcie i informacje na temat dostępnych norm i ich ogólnej specyfikacji oraz pomóc użytkownikom w znalezieniu norm najbardziej odpowiadających ich potrzebom, a także wytycznych co do ich stosowania; zaleca ponadto zorganizowanie na szczeblu krajowym i unijnym kampanii informacyjnych i edukacyjnych w celu promowania znaczenia norm oraz zachęca państwa członkowskie do włączenia do krajowych systemów kształcenia odpowiednich zawodowych kursów edukacyjnych dotyczących norm;
78. zwraca się do Komisji o opracowanie działań polegających na śledzeniu rozwoju technologii, aby wskazać obszary dalszego rozwoju ICT, w których normalizacja może przynieść korzyści, o ułatwienie przepływu informacji i zapewnienia ich jawności niezbędnej do penetracji rynku oraz funkcjonowania tych technologii, a także o promowanie w związku z tym łatwo dostępnych i przyjaznych użytkownikom

mechanizmów oceny za pośrednictwem internetu;

79. zaleca, aby krajowe jednostki normalizacyjne zbadaly, czy możliwe jest zapewnienie dostępu do norm w zakresie umożliwiającym użytkownikom norm dokonanie oceny istotności danej normy; zdecydowanie zaleca, aby krajowe jednostki normalizacyjne i europejskie organizacje normalizacyjne przy określaniu poziomu opłat za dostęp do norm uwzględniały potrzeby MŚP oraz niekomercyjnych zainteresowanych stron;
80. wzywa Komisję do sporządzenia rejestru istniejących norm europejskich we wszystkich językach urzędowych UE, który będzie zawierał informacje na temat bieżących prac normalizacyjnych prowadzonych w europejskich organizacjach normalizacyjnych, istniejących zleceń normalizacji, postępów prac oraz decyzji zawierających formalne zastrzeżenia;
81. wzywa Komisję, by monitorowała międzynarodowe procesy normalizacji w obszarze ICT oraz, w razie konieczności, wspierała uczestnictwo i koordynację europejskich zainteresowanych stron na stanowiskach kierowniczych w odpowiednich jednostkach normalizacyjnych oraz w projektach normalizacyjnych o strategicznym znaczeniu, tak aby promować europejski model regulacyjny i interesy europejskie; zachęca do wykorzystania wielostronnej platformy ds. normalizacji ICT w celu zbliżenia europejskich organizacji normalizacyjnych i międzynarodowych jednostek normalizacyjnych w dziedzinie ICT;
82. zachęca do przyjęcia w UE referencyjnego modelu architektury oprogramowania dla przemysłu 4.0 w celu cyfryzacji europejskiego przemysłu;
83. wzywa państwa członkowskie do stosowania norm europejskich ICT w procedurach udzielania zamówień publicznych w celu poprawy jakości usług publicznych oraz propagowania nowatorskich technologii; podkreśla jednak, że stosowanie norm nie powinno skutkować powstawaniem dodatkowych barier, w szczególności dla małych przedsiębiorstw pragnących uczestniczyć w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego;
84. wzywa instytucje UE, rządy krajowe i europejskie organizacje normalizacyjne do opracowania wytycznych szkoleniowych dla podmiotów kształtujących politykę, aby pomóc im w poradzeniu sobie z niespójnościami wynikającymi ze stosowania odmiennych metod pracy w różnych wydziałach i instytucjach, a także do zapewnienia kultury normalizacji i zrozumienia, w jaki sposób działają procesy normalizacji i kiedy można je stosować;
85. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji.

UZASADNIENIE

1. Kontekst

W dniu 1 czerwca 2016 r. Komisja przedstawiła pakiet komunikatów, w których zaprezentowała koncepcję oczekiwanej zmiany procesu ustanawiania norm europejskich w następnych kilku latach.

Pakiet składa się z czterech komunikatów: komunikatu Komisji pt. „Normy europejskie dla XXI wieku”, specjalnych wytycznych w sprawie norm dotyczących usług: „Wykorzystanie potencjału norm europejskich dotyczących usług w celu wspierania europejskich konsumentów i przedsiębiorstw”, dokumentu roboczego służb Komisji w sprawie sprawozdania na podstawie art. 24 i oceny REFIT oraz rocznego programu prac Unii w zakresie normalizacji europejskiej na 2017 r.

Pakiet obejmuje także decyzję Komisji ustanawiającą ramy dla wspólnej inicjatywy dotyczącej normalizacji, która stanowi ściśle partnerstwo między organizacjami publicznymi i prywatnymi mające na celu stawienie czoła aktualnym wyzwaniom w procesie opracowywania norm oraz promowanie europejskiego centrum normalizacji, w którym normy opracowuje się w sposób terminowy, otwarty, przejrzysty i angażujący szerokie grono podmiotów.

Wspólną inicjatywę dotyczącą normalizacji uzupełnia komunikat Komisji pt. „Priorytety w normalizacji ICT na jednolitym rynku cyfrowym” przyjęty w kwietniu 2016 r. W komunikacie dotyczącym ICT proponuje się konkretne działania w celu przyspieszenia procesu ustanawiania norm ICT dzięki skupieniu się na pięciu obszarach priorytetowych: sieci 5G, przetwarzaniu w chmurze, internecie rzeczy, technologiach danych i bezpieczeństwie cybernetycznym.

Szeroko zakrojony pakiet normalizacyjny Komisji wraz z komunikatem dotyczącym norm ICT i wspólną inicjatywą dotyczącą normalizacji mają na celu ustanowienie jednolitego i spójnego systemu normalizacji europejskiej, który dostosowuje się do zmieniającego się otoczenia, wspiera liczne strategie polityczne oraz przynosi korzyści i zapewnia przewidywalność konsumentom i przedsiębiorstwom.

Obecnie opracowywaniu polityki normalizacji europejskiej służą różne instrumenty polityki, takie jak roczny program prac Unii w zakresie normalizacji europejskiej oraz plan działań na rzecz normalizacji ICT, a także różne platformy, takie jak komitet ds. norm i europejska wielostronna platforma ds. normalizacji ICT.

W swoim pakiecie Komisja przyznaje, że konieczne jest dostosowanie tych inicjatyw. W tym względzie Komisja proponuje przyjmowanie rocznego programu prac Unii w zakresie normalizacji europejskiej w lipcu każdego roku, co od 2017 r. ma być poprzedzane dialogiem międzyinstytucjonalnym, tak aby zapewnić pełne zaangażowanie Parlamentu Europejskiego i innych instytucji UE. Każdego roku dialog międzyinstytucjonalny będzie prowadzony w oparciu o pojedyncze sprawozdanie Komisji w sprawie wdrażania wspomnianych wyżej inicjatyw.

Sprawozdanie Parlamentu Europejskiego ma na celu zapewnienie wkładu w koncepcję jednej i spójnej polityki normalizacji UE, która znajduje się wyżej na liście priorytetów politycznych oraz w ramach której priorytety są regularnie omawiane z Parlamentem Europejskim.

Celem sprawozdawczyni jest zapewnienie wkładu w toczącą się debatę oraz ustanowienie priorytetów Parlamentu Europejskiego w odpowiedzi na pakiet normalizacyjny Komisji, wspólną inicjatywę dotyczącą normalizacji oraz komunikat dotyczący ICT. Ponadto sprawozdanie zapewni wkład w pierwszy dialog międzyinstytucjonalny planowany na wiosnę

2017 r. oraz w roczny program prac Unii na rzecz normalizacji europejskiej na 2018 r., który zostanie przyjęty przez Komisję w lipcu 2017 r.

II. Uwagi ogólne sprawozdawczynie

Niniejsze sprawozdanie opiera się na szeregu ważnych zagadnień, których rozważenie sprawozdawczynie uważa za istotne przy omawianiu przyszłości systemu normalizacji europejskiej.

Sprawozdawczynie jest zdania, że normy stanowią ważne narzędzie na potrzeby funkcjonowania jednolitego rynku w celu zwiększenia europejskiej konkurencyjności, wzrostu gospodarczego i innowacyjności, wsparcia jakości, wyników oraz ochrony konsumentów, przedsiębiorstw, pracowników i środowiska, a także rozwoju interoperacyjności sieci i systemów.

Ze względu na nowe technologie oraz stopniowe włączanie rozwiązań cyfrowych do przemysłowych globalnych łańcuchów wartości, jak również szybko zmieniającą się sytuację międzynarodową, w środowisku normalizacyjnym zachodzą jednak gwałtowne zmiany oraz potrzebny jest nowy bodziec, aby skutecznie zaspokoić potrzeby przemysłu, konsumentów, pracowników i organizacji środowiskowych oraz innych zainteresowanych stron w zakresie norm.

Sprawozdawczynie z zadowoleniem przyjmuje szeroko zakrojony pakiet normalizacyjny Komisji wraz z komunikatem dotyczącym norm ICT oraz wspólną inicjatywą dotyczącą normalizacji. Niemniej sprawozdawczynie uważa, że nadal istnieje szereg barier praktycznych, które należy przezwyciężyć, w szczególności w odniesieniu do angażowania szerokiego grona podmiotów w system, jego otwartości i przejrzystości, a także reprezentowania organizacji zainteresowanych stron, o których mowa w załączniku III.

Sprawozdawczynie uważa, że najskuteczniejsze są normy opracowane przy szerokim poparciu ze strony przemysłu, organów publicznych, konsumentów, pracowników i obywateli. W związku z tym sprawozdawczynie popiera jednolity europejski system, który uwzględnia nie tylko wkład ze strony dużych przedsiębiorstw i organów publicznych, ale także ze strony MŚP, konsumentów i obywateli.

Sprawozdawczynie uważa, że wydajny system normalizacji europejskiej powinien opierać się na ścisłym partnerstwie i współpracy między przemysłem, organami publicznymi, organami normalizacyjnymi i innymi zainteresowanymi stronami, które pracują wspólnie w ramach systemu opartego na angażowaniu szerokiego grona podmiotów, otwartości, przejrzystości i wspólnym stanowisku, aby zdefiniować strategiczne wymogi techniczne lub jakościowe dla obecnych lub przyszłych produktów, procesów produkcji, usług lub metod.

Sprawozdawczynie zauważa ponadto, że normy stanowią dobrowolne, oparte na zapotrzebowaniu rynkowym narzędzie zapewniające wymogi techniczne i wytyczne, które mogą pomóc we wdrażaniu europejskiego prawodawstwa i strategii politycznych, jeśli opracowuje się je w sposób przejrzysty i angażujący szerokie grono podmiotów, podkreśla jednak, że decyzje polityczne dotyczące poziomu ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i środowiska powinny pozostawać w gestii prawodawcy.

Na koniec sprawozdawczynie uznaje znaczenie promowania europejskich norm i systemu normalizacji europejskiej na szczeblu globalnym oraz wzywa Komisję i państwa członkowskie, by podejmowały działania w tym kierunku oraz zwracały większą uwagę na globalną rolę i znaczenie norm podczas angażowania się w prace normalizacyjne.

III. Normy ICT

Sprawozdawczyni przyznaje, że zarówno interoperacyjność, jak i normalizacja odgrywają kluczową rolę w transformacji cyfrowej. Konwergencja technologii oraz cyfryzacja społeczeństwa, przedsiębiorstw i usług publicznych rozmywa tradycyjny podział między ogólną normalizacją a normalizacją ICT, tymczasem Komisja nadal proponuje różne instrumenty polityczne na potrzeby planowania działań w ramach normalizacji ICT i normalizacji ogólnej.

W związku z tym sprawozdawczyni wzywa Komisję do wyraźnego określenia dostosowania między planem działania na rzecz normalizacji, planem priorytetowych norm ICT, pakietem „Normy europejskie dla XXI wieku” i rocznym programem prac oraz przedstawia pewne sugestie dotyczące udoskonalenia internetu rzeczy.

Sprawozdawczyni podkreśla, że Europa powinna wspierać otwarte procesy normalizacji stanowiące siłę napędową innowacji, interoperacyjności i wdrożenia technologii na sprawiedliwych, rozsądnych i niedyskryminujących warunkach licencjonowania („zobowiązanie FRAND”), tak aby uwzględnić uzasadnione interesy posiadaczy patentów koniecznych dla spełnienia normy i potencjalnych licencjobiorców oraz zagwarantować równe warunki działania w obszarze normalizacji, umożliwiające współpracę przedsiębiorstw o różnej wielkości w sposób zapewniający wzajemne korzyści.

IV. Potrzeba całościowego podejścia do norm europejskich dla XXI wieku

Sprawozdawczyni jest zadania, że proces normalizacji obejmuje coś więcej niż tylko powiązanie z aspektami gospodarczymi. Podkreśla, że zainteresowane strony zaangażowane w opracowywanie norm muszą przyjąć całościowe i wspólne podejście, w którym cele MŚP, konsumentów i obywateli – zwłaszcza te związane z kwestiami gospodarczymi, społecznymi, zdrowotnymi i środowiskowymi – są w pełni uwzględnione w procesie normalizacji.

Ponadto sprawozdawczyni ubolewa, że nie przeprowadzono odpowiednich konsultacji z Parlamentem Europejskim przed przyjęciem pakietu przez Komisję, oraz wzywa Komisję, by wraz z innymi instytucjami Unii Europejskiej, europejskimi organizacjami normalizacyjnymi i innymi właściwymi zainteresowanymi stronami dostosowała różne inicjatywy do jednego, strategicznego i całościowego programu prac.

Sprawozdawczyni zaleca także dalsze wzmocnienie, zapewnienie większej spójności i udoskonalenie rocznego programu prac Unii w zakresie normalizacji europejskiej, w szczególności przez dostosowanie działań w zakresie normalizacji ICT i normalizacji ogólnej oraz utworzenie dorocznego forum w dziedzinie normalizacji przed przyjęciem rocznego programu prac Unii z myślą o skuteczniejszym zaangażowaniu różnych zainteresowanych stron w dialog międzyinstytucjonalny.

Sprawozdawczyni z zadowoleniem przyjmuje wspólną inicjatywę dotyczącą normalizacji oraz zaleca, by badanie skutków gospodarczych i społecznych obejmowało także dane na temat skutków dla modelu biznesowego procesu normalizacji, a także różnych modeli finansowych.

W swoim komunikacie w sprawie norm dotyczących usług Komisja promuje opracowywanie norm w sektorze usług. Sprawozdawczyni popiera podejście Komisji, uważa jednak, że działanie to należy realizować z myślą o lepszym zrozumieniu potrzeb zainteresowanych stron i nadaniu priorytetu obszarom przynoszącym największą szkodę konsumentom bez naruszania

istniejących krajowych wymogów regulacyjnych, w szczególności przepisów prawa pracy, porozumień zbiorowych i negocjacji zbiorowych.

Sprawozdawczyni podkreśla także znaczenie wspierania uczestnictwa MŚP w procesie opracowywania norm oraz w stosowaniu dostępnych norm.

V. Europejskie organizacje normalizacyjne

Sprawozdawczyni przedstawia także pewne sugestie dotyczące sposobu poprawy dostępności i przejrzystości procedur normalizacji w CEN, CENELEC i ETSI oraz wzmocnienia systemu dzięki zagwarantowaniu, że proces opracowywania norm jest otwarty, przejrzysty i oparty na interesach europejskich i zapewnia równy dostęp wszystkim zainteresowanym stronom, które chcą wpłynąć na proces normalizacji i wziąć udział w opracowywaniu norm, a także uwzględnia interesy tych stron.

VI. Zalecenia strategiczne

W sprawozdaniu zawarto pewne zalecenia strategiczne, które powinny zostać uwzględnione przez Komisję w dialogu międzyinstytucjonalnym oraz rocznym programie prac Unii w zakresie normalizacji europejskiej na 2018 r.

Sprawozdawczyni zaleca, by Komisja wzmocniła synergie i koordynację między europejskimi organizacjami normalizacyjnymi a organizacjami zainteresowanych stron oraz przyjęła plan działania w celu usunięcia faktycznych przeszkód dla skutecznego zaangażowania organizacji, o których mowa w załączniku III. W sprawozdaniu zaleca się strategiczne przyznanie organizacjom, o których mowa w załączniku III, specjalnego statusu członka o specjalnych prawach i obowiązkach oraz pełne zharmonizowanie warunków dla tych organizacji na szczeblu krajowym i europejskim.

Aby w dalszym stopniu poprawić dostęp MŚP do procesu normalizacji, sprawozdawczyni zaleca utworzenie łatwych w użyciu pojedynczych punktów dostępu zapewniających pomoc i informacje dla użytkowników norm.

Aby wzmocnić kluczową rolę systemu normalizacji europejskiej na szczeblu globalnym, sprawozdawczyni zaleca, by Komisja monitorowała międzynarodowe procesy normalizacji w obszarze ICT oraz w razie konieczności finansowała uczestnictwo europejskich ekspertów na szczeblu międzynarodowym w celu promowania europejskiego modelu regulacyjnego i interesów europejskich.

Na koniec sprawozdawczyni zaleca podniesienie świadomości i zwiększenie wiedzy na temat norm przez opracowanie wytycznych na potrzeby kształcenia i szkolenia podmiotów kształtujących politykę, wyjaśniających, w jaki sposób działa normalizacja i kiedy można ją stosować.

29.3.2017

OPINIA KOMISJI PRZEMYSŁU, BADAŃ NAUKOWYCH I ENERGII

dla Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów

w sprawie norm europejskich – wdrożenie rozporządzenia (UE) nr 1025/2012

(2016/2274(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej (*): Hans-Olaf Henkel

(*) Zaangażowana komisja – art. 54 Regulaminu

WSKAZÓWKI

Komisja Przemysłu, Badań Naukowych i Energii zwraca się do Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. podkreśla, że dobrowolna, wprowadzana przez branżę na zasadzie konsensusu normalizacja technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT), której podstawą jest otwartość, przejrzystość, bezstronność, spójność oraz inkluzywność powinna być skuteczna i efektywna i przynosić korzyści konsumentom, pracownikom i przemysłowi w Europie;
2. zwraca uwagę, że normy ICT mają zasadnicze znaczenie dla zakończenia tworzenia jednolitego rynku cyfrowego, gdyż ułatwiają przejście na gospodarkę cyfrową opartą na danych i przyczyniają się do globalnej konkurencyjności europejskiego przemysłu; podkreśla, że normalizacja ICT musi stanowić zasadniczą część europejskiej strategii przemysłowej, ponieważ interoperacyjność pozwala osiągać korzyści skali, umożliwia innowacje i wspiera dostęp do rynku oraz tworzenie miejsc pracy;
3. przyznaje, że aktualny kontekst cyfryzacji we wszystkich sektorach i coraz szybsze tempo zmian technologicznych oraz szybki wzrost liczby forów normalizacyjnych stanowią wyzwanie, oraz dostrzega potrzebę dostosowania unijnych procesów normalizacji do tych nowych realiów;
4. uznaje strategiczne znaczenie normalizacji ICT i wzywa do stałego dialogu między Parlamentem, Komisją, Radą i europejskimi organizacjami normalizacyjnymi;

5. podkreśla potrzebę zacieśnienia współpracy w środowisku związanym z normalizacją ICT, zwłaszcza między europejskimi organizacjami normalizacyjnymi, oraz wzywa te organizacje do sporządzania wspólnych rocznych programów pracy, w których wskazane będą przekrojowe obszary wspólnego zainteresowania;
6. uznaje strategiczne znaczenie skoordynowanej i optymalnej obecności UE na globalnych forach ICT oraz w międzynarodowych organizacjach normalizacyjnych;
7. zwraca się do Komisji o zracjonalizowanie liczby platform i mechanizmów koordynacji;
8. wzywa Komisję, aby aktywnie promowała normy europejskie na arenie międzynarodowej i opracowała program ściślejszej współpracy z partnerami międzynarodowymi w oparciu o konkretne obszary będące przedmiotem wspólnego zainteresowania;
9. podkreśla globalny charakter norm i specyfikacji technicznych ICT oraz apeluje o stałe zaangażowanie europejskich organizacji normalizacyjnych na rzecz wprowadzenia w Europie norm światowych oraz o ściślejszą współpracę z państwami trzecimi na zasadzie przejrzystego, inkluzywnego i nakierowanego na osiągnięcie konsensusu procesu, a także zwraca się do Komisji, by określiła sprawdzone najlepsze normy na potrzeby zamówień publicznych, z należyтым uwzględnieniem prawa i polityki UE; wzywa Komisję do przyspieszenia procedury publikowania wykazów norm europejskich w dziedzinie ICT w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej;
10. podkreśla, że uczciwe umowy handlowe między UE a państwami trzecimi mogą przyczynić się do sformułowania wspólnych międzynarodowych zasad w dziedzinie normalizacji;
11. podkreśla, że międzynarodowa współpraca w zakresie normalizacji pomaga zapewnić przejrzystość, efektywność i spójność oraz tworzy przyjazne pod względem konkurencji otoczenie dla sektora przemysłowego – dobrym przykładem, stworzonym dla sektora ICT, jest Światowe Forum na rzecz Harmonizacji Przepisów dotyczących Pojazdów w ramach Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych (UNECE) (grupa robocza nr 29);
12. uważa, że współpraca Komisji i państw członkowskich z podmiotami przemysłu w UE w zasadniczy sposób ułatwia przyjmowanie globalnych norm noszących w definicji znamię europejskie oraz wdrażanie technologii 5G;
13. wzywa Komisję do rozważenia konwergencji z państwami trzecimi w odniesieniu do technologii 5G, przetwarzania w chmurze, bezpieczeństwa danych i bezpieczeństwa cybernetycznego;
14. zachęca Komisję i europejskie organizacje normalizacyjne do świadczenia pomocy technicznej poza granicami UE, a tym samym do wspierania internacjonalizacji europejskich norm, modeli instytucjonalnych i procesów normalizacji;
15. wzywa Komisję do jak najszybszego rozpoczęcia realizacji wspólnej inicjatywy dotyczącej normalizacji, zważywszy, że zostało to przewidziane w strategii jednolitego rynku;

16. podkreśla, że normalizacja jest coraz częściej uznawana za ważny czynnik przyczyniający się do badań i rozwoju oraz że odgrywa ona istotną rolę w zmniejszaniu luki między badaniami a rynkiem, wspiera upowszechnianie i wykorzystywanie wyników badań oraz stwarza podstawę dla dalszych innowacji;
17. zwraca się do Komisji o przyjęcie strategii politycznych, które wyeliminują zbędne bariery w sektorach innowacyjnych, z myślą o pobudzeniu inwestycji w badania i rozwój, oraz w ogólnounijnej standaryzacji; zauważa, że branże pionowe powinny wypracować własny plan działania na rzecz normalizacji, oparty na procesach realizowanych przez daną branżę, które – jeśli będą usilnie zmierzać do osiągnięcia wspólnych norm – miałyby potencjał umożliwiający przekształcenie ich w normy ogólnościowe; uważa, że unijne jednostki normalizacyjne powinny odegrać szczególną rolę w tym procesie;
18. zwraca się do stron wspólnej inicjatywy, aby zadbały o lepsze dostosowanie badań naukowych i innowacji do priorytetów ustalania norm;
19. wzywa Europejski Komitet Normalizacyjny (CEN), Europejski Komitet Normalizacyjny Elektrotechniki (CENELEC) i Europejski Instytut Norm Telekomunikacyjnych (ETSI) do prowadzenia i propagowania współpracy międzysektorowej oraz do zadbania o prosty, elastyczny, przejrzysty i dostępny proces normalizacji, zwłaszcza w odniesieniu do norm ICT dotyczących branż tradycyjnych, z odpowiednim udziałem wszystkich istotnych zainteresowanych stron, takich jak branże wytwórcze, MŚP, zainteresowane grupy społeczne i społecznościowe oraz organy publiczne;
20. podkreśla, że cyfryzacja postępuje bardzo szybko i stanowi ważną siłę napędową gospodarki; podkreśla, że ważne jest, by przeprowadzić skuteczną cyfryzację branż pionowych, z korzyścią dla MŚP, a zwłaszcza dla konsumentów na szczeblu unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym, oraz że należy odpowiednio uwzględnić ich problemy w ramach międzynarodowej normalizacji ICT;
21. zauważa bariery, które nadal utrudniają udział MŚP w normalizacji i przyjmowaniu norm, między innymi brak wiedzy; apeluje o proste i łatwo dostępne ramy normalizacji na rzecz wszystkich MŚP we wszystkich europejskich organizacjach normalizacyjnych;
22. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki podejmowane przez ETSI na rzecz ułatwienia dostępu dla europejskich MŚP, a także długoterminową (2016–2021) strategię instytutu ukierunkowaną w szczególności na współpracę międzysektorową;
23. podkreśla, że normalizacja w zakresie towarów, usług oraz ICT poprawia dostęp do rynków, zwłaszcza dla MŚP;
24. zwraca uwagę, że normalizacja ICT wymaga zrównoważonej i skutecznej polityki w obszarze praw własności intelektualnej oraz podkreśla, że system udzielania licencji FRAND (na sprawiedliwych, rozsądnych i niedyskryminujących warunkach) przyczynia się do zachowania istotnej równowagi między innowatorami a użytkownikami technologii; z zadowoleniem przyjmuje niedawne doniosłe orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie Huawei przeciwko ZTE oraz wzywa Komisję, aby zadbała o skuteczny system rozstrzygania sporów, wspierała zwrot z inwestycji i zapewniła szeroki dostęp do znormalizowanej technologii; zwraca uwagę na obawy, że brak jasności prawa może podważyć sprawiedliwość tego systemu; zaznacza,

że MŚP znajdują się w szczególnie niekorzystnej sytuacji w procesie udzielania licencji, oraz sugeruje, że zwiększenie przejrzystości i zakresu wytycznych w odniesieniu do warunków udzielania licencji upowszechniłoby stosowanie tych norm;

25. podkreśla, że do stron umowy należy wynegocjowanie na zasadach FRAND umowy licencyjnej w sprawie portfela patentów wymaganych do wdrożenia danej normy oraz że godziwe opłaty licencyjne odzwierciedlają wartość, jaką opatentowana technologia wnosi do produktu;
26. wzywa Komisję, aby dwa razy w roku publikowała sprawozdania dokumentujące rzeczywiste przypadki: a) nielicencjonowanego korzystania z patentów koniecznych dla spełnienia normy (tj. naruszeń) trwających 18 miesięcy lub dłużej oraz b) problemów z dostępem do norm z powodu systematycznego nieprzestrzegania zobowiązań FRAND;
27. zauważa, że konieczne jest oparte na dowodach podejście do monitorowania oraz dalszy rozwój ram udzielania licencji, aby zapewnić dynamiczny ekosystem tworzący wartość dodaną i miejsca pracy;
28. uważa, że wiedza otwarta i otwarte licencje to najlepsze instrumenty stymulowania innowacji i rozwoju technologii; zachęca instytucje badawcze otrzymujące fundusze unijne, aby korzystały z europejskich otwartych patentów i licencji, dzięki czemu zyskają ważniejszą rolę w ustanawianiu norm;
29. dostrzega usprawnienie procesu antycypowania normalizacji ICT; zwraca uwagę na fakt, że zasadnicze znaczenie ma szybkie i terminowe przyjmowanie i publikowanie norm ICT, oraz wzywa zainteresowane strony do podjęcia wszelkich działań niezbędnych do usprawnienia procedur i zwiększenia pewności;
30. przypomina, że Komisja ma istotną rolę do odegrania, jeśli chodzi o tempo przygotowywania norm do ich wprowadzenia na rynek, oraz zachęca Komisję do uzgodnienia, we współpracy z europejskimi organizacjami normalizacyjnymi, jednoznacznego procesu zapewniającego terminową publikację norm w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej;
31. podkreśla, że terminowość opracowywania norm ma zasadnicze znaczenie, w tym przytaczanie odniesień do nich w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w przypadku norm zharmonizowanych;
32. przyjmuje do wiadomości sukces nowego podejścia i wzywa do utrzymania zasad, na których to podejście jest oparte;
33. z zadowoleniem przyjmuje pięć obszarów priorytetowych ICT wskazanych przez Komisję: 5G, przetwarzanie w chmurze, internet rzeczy, bezpieczeństwo danych i bezpieczeństwo cybernetyczne, które stanowią zasadnicze elementy składowe technologii, na których będą się opierać równie ważne obszary takie jak: e-zdrowie, inteligentne i efektywne wykorzystywanie energii, inteligentne systemy transportu, inteligentne miasta i zaawansowane technologie produkcyjne;
34. podkreśla, że należy stworzyć otwarty, interoperacyjny ekosystem ICT oparty na pięciu priorytetowych normach ICT, zachęcający do konkurencji w budowaniu wartości, co

sprzyjałoby rozwojowi innowacji; uważa, że:

- normy 5G powinny umożliwić rzeczywiste przejście na nową generację pod względem przepustowości, niezawodności i opóźnienia, pozwalającą sprostać oczekiwanemu wzrostowi ruchu oraz różnym wymaganiom usług, które powstaną w oparciu o nią;
- normy bezpieczeństwa cybernetycznego powinny umożliwiać uwzględnianie bezpieczeństwa na etapie projektowania oraz zachowanie zasad ochrony prywatności już w fazie projektowania, wspieranie odporności sieci oraz zarządzanie ryzykiem, a także powinny być w stanie poradzić sobie z szybkim rozwojem zagrożeń cybernetycznych dla wszystkich powstających technologii ICT;
- należy zadbać o zbliżenie norm przetwarzania w chmurze, aby umożliwić interoperacyjność we wszystkich aspektach przetwarzania w chmurze, zapewniającą możliwość przenoszenia;
- normy danych powinny zapewniać obsługę międzysektorowego, międzydyscyplinarnego przepływu danych, osiągnięcie lepszej interoperacyjności danych i metadanych, w tym semantyfikacji, oraz powinny przyczynić się do rozwoju referencyjnej architektury dużych zbiorów danych;
- normy internetu rzeczy powinny wyeliminować obecne rozdrobnienie, nie hamując innowacji w bardzo szybko rozwijającym się sektorze;

35. przyznaje, że wydajne sieci łączności 5G w zasadniczy sposób zależą od wspólnych norm zapewniających interoperacyjność i bezpieczeństwo, lecz przypomina, że rozwój sieci o bardzo wysokiej przepustowości stanowi podstawę niezawodnej sieci 5G;

36. zwraca uwagę, że powodzenie gospodarki opartej na danych zależy od szerszego ekosystemu ICT, w tym od wysoko wykwalifikowanych ekspertów oraz osób o odpowiednich umiejętnościach, dzięki czemu możliwe będzie wyeliminowanie przepaści cyfrowej i wykluczenia;

37. zachęca do przyjęcia w UE referencyjnego modelu architektury oprogramowania dla przemysłu 4.0 w celu cyfryzacji europejskiego przemysłu;

38. podkreśla znaczenie, jakie ma łączenie platform i baz danych na szczeblu europejskim, umożliwiające poprawę interoperacyjności sieci i systemów;

39. podkreśla, że istotę normalizacji ICT stanowią interoperacyjność i wydajność sprzętu, rozwiązań technologicznych i usług;

40. uważa, że normalizacja ICT oznacza nie tylko ustanawianie wymogów dotyczących produktów, ale również opracowywanie innowacyjnych technologii;

41. wzywa Komisję do promowania norm europejskich dotyczących narzędzi opartych na otwartym oprogramowaniu, które mogą zapewnić równy dostęp do kapitału wypracowanego na szczeblu europejskim;

42. wzywa Komisję do przyjęcia przewodniej roli w promowaniu wielojęzycznych norm

międzysektorowych oraz do wspierania usług, które są rzetelne, bezpieczne i świadczone z poszanowaniem prywatności;

43. podkreśla, że jednolite ustalenia (techniczne) przyczyniają się do zmniejszenia kosztów rozwoju, produkcji i certyfikacji oraz uniknięcia powielania pracy;
44. podkreśla, że normalizacja zakłada też opracowanie jednolitego, trwałego procesu, który może być stosowany we wszystkich państwach członkowskich;
45. zwraca się do Komisji, aby corocznie przedstawiała Parlamentowi – w trybie regularnej nieformalnej wymiany – aktualne informacje o postępach w normalizacji ICT oraz o jej wkładzie w konkurencyjność i wzrost gospodarczy UE.

INFORMACJE O PRZYJĘCIU OPINII W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

Data przyjęcia	22.3.2017						
Wynik głosowania końcowego	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 60%;">+:</td> <td style="text-align: right;">61</td> </tr> <tr> <td>–:</td> <td style="text-align: right;">0</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">0</td> </tr> </table>	+:	61	–:	0	0:	0
+:	61						
–:	0						
0:	0						
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Nikolay Barekov, Bendt Bendtsen, Xabier Benito Ziluaga, José Blanco López, Cristian-Silviu Buşoi, Reinhard Bütikofer, Jerzy Buzek, Angelo Ciocca, Edward Czesak, Pilar del Castillo Vera, Fredrick Federley, Ashley Fox, Adam Gierek, András Gyürk, Rebecca Harms, Eva Kaili, Kaja Kallas, Krišjānis Kariņš, Seán Kelly, Peter Kouroumbashev, Zdzisław Krasnodębski, Miapetra Kumpula-Natri, Janusz Lewandowski, Paloma López Bermejo, Edouard Martin, Angelika Mlinar, Nadine Morano, Dan Nica, Angelika Niebler, Morten Helveg Petersen, Michel Reimon, Herbert Reul, Paul Rübig, Massimiliano Salini, Algirdas Saudargas, Neoklis Sylikiotis, Dario Tamburrano, Evžen Tošenovský, Claude Turmes, Vladimir Urutchev, Kathleen Van Brempt, Henna Virkkunen, Martina Werner, Lieve Wierinck, Anna Záborská, Flavio Zanonato, Carlos Zorrinho						
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Mario Borghezio, Soledad Cabezón Ruiz, Jens Geier, Françoise Grossetête, Benedek Jávor, Olle Ludvigsson, Sofia Sakorafa, Anne Sander, Maria Spyrali, Marco Zullo						
Zastępcy (art. 200 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	Isabella Adinolfi, Arndt Kohn, Maria Noichl, Pavel Poc						

GŁOSOWANIE KOŃCOWE W KOMISJI OPINIODAWCZEJ W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO

61	+
ALDE	Fredrick Federley, Kaja Kallas, Angelika Mlinar, Morten Helveg Petersen, Lieve Wierinck
ECR	Nikolay Barekov, Edward Czesak, Ashley Fox, Zdzisław Krasnodębski, Evžen Tošenovský
EFDD	Isabella Adinolfi, Dario Tamburrano, Marco Zullo
ENF	Mario Borghezio, Angelo Ciocca
GUE	Xabier Benito Ziluaga, Paloma López Bermejo, Sofia Sakorafa, Neoklis Sylikiotis
PPE	Bendt Bendtsen, Jerzy Buzek, Cristian-Silviu Buşoi, Françoise Grossetête, András Gyürk, Krišjānis Kariņš, Seán Kelly, Janusz Lewandowski, Nadine Morano, Angelika Niebler, Herbert Reul, Paul Rübig, Massimiliano Salini, Anne Sander, Algirdas Saudargas, Maria Spyraki, Vladimir Urutchev, Henna Virkkunen, Anna Záborská, Pilar del Castillo Vera
S&D	José Blanco López, Soledad Cabezón Ruiz, Jens Geier, Adam Gierek, Eva Kaili, Arndt Kohn, Peter Kouroumbashev, Miapetra Kumpula-Natri, Olle Ludvigsson, Edouard Martin, Dan Nica, Maria Noichl, Pavel Poc, Kathleen Van Brempt, Martina Werner, Flavio Zanonato, Carlos Zorrinho
VERTS/ALE	Reinhard Bütikofer, Rebecca Harms, Benedek Jávor, Michel Reimon, Claude Turmes

0	-

0	0

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się

11.4.2017

OPINIA KOMISJI TRANSPORTU I TURYSTYKI

dla Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów

w sprawie norm europejskich – wdrożenie rozporządzenia (UE) nr 1025/2012 (2016/2274(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Pavel Telička

WSKAZÓWKI

Komisja Transportu i Turystyki zwraca się do Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

- A. mając na uwadze, że sektor transportu odgrywa pierwszoplanową rolę w opracowywaniu i wdrażaniu norm niezbędnych do utworzenia jednolitego europejskiego obszaru transportu;
 - 1. z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji w sprawie priorytetów w normalizacji ICT na jednolitym rynku cyfrowym; uważa, że promowanie ogólnounijnej normalizacji przyczyni się do zniesienia barier na rynku wewnętrznym, osiągnięcia celów polityki UE i podjęcia aktualnych wyzwań w sektorach transportu i turystyki, takich jak:
 - a. osiągnięcie celów w zakresie klimatu, ochrony środowiska i efektywności energetycznej przez rozwijanie i wspieranie rozwiązań w obszarze zrównoważonego transportu i turystyki, takich jak samochody elektryczne i hybrydowe, paliwa alternatywne oraz intermodalny łańcuch usług transportowych „od drzwi do drzwi”, a także przez wspieranie takich inicjatyw jak „Czyste niebo”;
 - b. poprawa bezpieczeństwa przez dalsze wspieranie automatyzacji i zwiększanie wydajności systemów zarządzania ruchem transportowym na szczeblu lokalnym i międzynarodowym, takich jak europejski system zarządzania ruchem kolejowym (ERTMS), europejskie globalne systemy nawigacji satelitarnej (EGNOS i Galileo), usługi informacji rzecznej (RIS), inteligentne systemy transportowe (ITS), system monitorowania i informacji o ruchu statków (VTMIS) oraz europejski system zarządzania ruchem lotniczym nowej generacji (SESAR);
 - c. stworzenie konkurencyjnego jednolitego europejskiego obszaru transportu przez

usunięcie przeszkód, promowanie integracji systemów we wszystkich rodzajach transportu dzięki poprawie interoperacyjności, intermodalności i wzajemnych połączeń, a także przez uwzględnianie rozwiązań transportowych związanych z rozwojem gospodarki dzielenia się;

- d. zwiększenie atrakcyjności, dostępności, jakości i wyboru usług transportowych i turystycznych dla wszystkich pasażerów i konsumentów dzięki zapewnieniu im łatwiejszych w obsłudze i spersonalizowanych produktów oraz informacji;
2. wskazuje, że innowacje w sektorach transportu i turystyki zapewniają ogromne możliwości oraz mają pozytywny wpływ zarówno na społeczeństwo, jak i na przedsiębiorstwa w UE, zwłaszcza MŚP i firmy typu start-up, a ponadto podkreśla potrzebę rozwoju nowych norm – w miarę możliwości z zastosowaniem podejścia przekrojowego – i podtrzymania normalizacji w celu zapewnienia odpowiedniej realizacji inicjatyw UE w dziedzinie digitalizacji, takich jak współdziałające inteligentne systemy transportowe (C-ITS) oraz rozwój zastosowań transportowych w ramach unijnych systemów nawigacji satelitarnej (Galileo i EGNOS);
3. stwierdza, że normalizacja ICT będzie korzystna dla rozwoju usług związanych z transportem i turystyką, a także multimodalnych rozwiązań w dziedzinie transportu; wzywa Komisję oraz europejskie organizacje normalizacyjne do przywiązywania większej wagi do tego rozwoju podczas wdrażania planu działań w sprawie priorytetów w normalizacji ICT, a w szczególności do zbadania potencjalnej roli normalizacji we wspieraniu zmian technologicznych i nowych modeli biznesowych pojawiających się w sektorze turystyki; wzywa Komisję do podjęcia pilnych działań promujących rozwój zintegrowanych systemów inteligentnej sprzedaży biletów i usług informacyjnych oraz nowych koncepcji mobilności, takich jak mobilność jako usługa (MaaS);
4. wzywa Komisję i państwa członkowskie do promowania, ułatwiania finansowania i przyspieszenia upowszechnienia niezbędnej infrastruktury, w tym dzięki modernizacji i adaptowaniu, na potrzeby przyjęcia przez rynek nowych technologii, dla których wsparciem będą normy europejskie (np. infrastruktura paliw alternatywnych), zgodnie z wymaganiami w dziedzinie bezpieczeństwa, zdrowia i środowiska; podkreśla, że inwestycje w infrastrukturę są inwestycjami długoterminowymi, dlatego też jej normalizacja powinna zapewnić maksymalną interoperacyjność oraz umożliwić przyszły rozwój technologiczny i jego zastosowanie;
5. podkreśla, że w kontekście ogólnoświatowej konkurencji i ze względu na międzynarodowy charakter transportu rozwój norm międzynarodowych jest niezbędny zarówno dla zapewnienia interoperacyjności, jak i dla poszerzenia możliwości rynkowych dla unijnych sektorów przemysłu; wzywa Komisję do dalszego aktywnego promowania rozwoju norm europejskich na forach międzynarodowych;
6. wyraża ubolewanie, że różnice między normami krajowymi, na przykład w sektorze logistyki i transportu towarowego, nadal stanowią barierę dla rynku wewnętrznego, w związku z czym apeluje do Komisji i europejskich organizacji normalizacyjnych o opracowanie odpowiednich norm, aby harmonizować warunki na szczeblu krajowym – zawsze gdy zostanie to uznane za konieczne – w celu usunięcia wszelkich możliwych barier dla rynku wewnętrznego; w związku z tym podkreśla konieczność poszukiwania międzymodalnej harmonizacji norm;

7. wskazuje ponadto, że oprócz zapobiegania rozdrobnieniu rynku normalizacja może przyczynić się znacząco do zmniejszenia obciążeń administracyjnych i kosztów transportu dla wszystkich przedsiębiorstw (np. e-dokumenty), a w szczególności dla MŚP, oraz może ułatwić właściwe egzekwowanie przepisów UE (np. cyfrowe tachografy, elektroniczne systemy pobierania opłat);
8. ponadto wzywa Komisję do zwrócenia uwagi na państwa kandydujące oraz zapewnienia im wsparcia w działaniach na rzecz dostosowania ich norm do norm europejskich w celu ograniczenia do minimum istniejących wąskich gardeł;
9. uważa, że „otwarte standardy” w ICT zapobiegają uzależnianiu konsumentów od jednego dostawcy, przyczyniają się do obniżenia kosztów, sprzyjają konkurencji i innowacjom oraz gwarantują interoperacyjność; podkreśla znaczenie otwartych i przejrzystych procesów normalizacji obejmujących wszystkie zainteresowane podmioty; zachęca Komisję i europejskie organizacje normalizacyjne do dalszego promowania „otwartych standardów” jako filaru struktury jednolitego europejskiego obszaru transportu, przy pełnym uwzględnieniu szczególnych potrzeb sektora transportu;
10. wyraża stanowcze przekonanie, że otwarte dane mają nadal, szczególnie w sektorze transportu, zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia pełnych korzyści z jednolitego rynku cyfrowego, takich jak promowanie i rozwój transportu multimodalnego; podkreśla zatem, że niezbędna jest większa pewność prawa, głównie w odniesieniu do własności i odpowiedzialności; w związku z tym wzywa Komisję do niezwłocznego opublikowania planu działania dotyczącego opracowania norm mających na celu harmonizację danych na temat transportu i interfejsów programowania, które są finansowane ze środków publicznych, aby stymulować innowacje związane z przetwarzaniem dużych ilości danych oraz świadczenie nowych usług transportowych;
11. odnotowuje obawy związane z bezpieczeństwem cybernetycznym i specyficzny charakter zagrożeń w sektorze transportu; wzywa Komisję, by uwzględniła tę specyfikę w oczekiwanych przed końcem 2017 r. zaleceniach w sprawie norm dotyczących bezpieczeństwa cybernetycznego, co stanowiłoby pierwszy krok w kierunku kompleksowej strategii w zakresie bezpieczeństwa cybernetycznego w sektorze transportu;
12. zachęca Komisję do sporządzania statystyk w celu lepszej oceny skutków digitalizacji i ICT dla sektorów transportu i turystyki;
13. zauważa, że proces normalizacji w Europie musi obejmować normy zwiększające pozbawiony barier dostęp osób niepełnosprawnych i osób starszych do transportu i usług transportowych.

**INFORMACJE O PRZYJĘCIU OPINII
W KOMISJI OPINIODAWCZEJ**

Data przyjęcia	11.4.2017
Wynik głosowania końcowego	+: 43 -: 2 0: 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Daniela Aiuto, Lucy Anderson, Inés Ayala Sender, Georges Bach, Izaskun Bilbao Barandica, Deirdre Clune, Michael Cramer, Luis de Grandes Pascual, Andor Deli, Isabella De Monte, Ismail Ertug, Jacqueline Foster, Dieter-Lebrecht Koch, Merja Kyllönen, Miltiadis Kyrkos, Bogusław Liberadzki, Peter Lundgren, Marian-Jean Marinescu, Cláudia Monteiro de Aguiar, Jens Nilsson, Markus Pieper, Salvatore Domenico Pogliese, Tomasz Piotr Poręba, Gabriele Preuß, Dominique Riquet, Massimiliano Salini, David-Maria Sassoli, Claudia Schmidt, Claudia Țapardel, Keith Taylor, Pavel Telička, István Ujhelyi, Peter van Dalen, Wim van de Camp, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Janusz Zemke, Roberts Zile, Kosma Złotowski, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Jakop Dalunde, Maria Grapini, Matthijs van Miltenburg, Henna Virkkunen
Zastępcy (art. 200 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	John Stuart Agnew, Jiří Maštálka

GŁOSOWANIE KOŃCOWE IMIENNE W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

43	+
ALDE	Izaskun Bilbao Barandica, Dominique Riquet, Pavel Telička, Matthijs van Miltenburg
ECR	Jacqueline Foster, Tomasz Piotr Poręba, Roberts Zile, Kosma Złotowski, Peter van Dalen
EFDD	Daniela Aiuto
GUE/NGL	Merja Kyllönen, Jiří Maštálka
PPE	Georges Bach, Deirdre Clune, Andor Deli, Dieter-Lebrecht Koch, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Cláudia Monteiro de Aguiar, Markus Pieper, Salvatore Domenico Pogliese, Massimiliano Salini, Claudia Schmidt, Henna Virkkunen, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Luis de Grandes Pascual, Wim van de Camp
S&D	Lucy Anderson, Inés Ayala Sender, Isabella De Monte, Ismail Ertug, Maria Grapini, Miltiadis Kyrkos, Bogusław Liberadzki, Jens Nilsson, Gabriele Preuß, David-Maria Sassoli, Claudia Țapardel, István Ujhelyi, Janusz Zemke
Verts/ALE	Michael Cramer, Jakop Dalunde, Keith Taylor

2	-
EFDD	Peter Lundgren, John Stuart Agnew

0	0

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się

**INFORMACJE O PRZYJĘCIU SPRAWOZDANIA
W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ**

Data przyjęcia	30.5.2017
Wynik głosowania końcowego	+: 34 -: 0 0: 2
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Dita Charanzová, Carlos Coelho, Anna Maria Corazza Bildt, Daniel Dalton, Nicola Danti, Dennis de Jong, Pascal Durand, Ildikó Gáll-Pelcz, Evelyne Gebhardt, Sergio Gutiérrez Prieto, Robert Jarosław Iwaszkiewicz, Liisa Jaakonsaari, Antonio López-Istúriz White, Eva Maydell, Marlene Mizzi, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Olga Sehnalová, Jasenko Selimovic, Igor Šoltés, Ivan Štefanec, Catherine Stihler, Róza Gräfin von Thun und Hohenstein, Mylène Troszczynski, Mihai Țurcanu, Anneleen Van Bossuyt, Marco Zullo
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Biljana Borzan, Birgit Collin-Langen, Edward Czesak, Anna Hedh, Kaja Kallas, Franz Obermayr, Adam Szejnfeld, Marc Tarabella, Sabine Verheyen

**GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI
PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ**

34	+
ALDE	Dita Charanzová, Kaja Kallas, Jasenko Selimovic
ECR	Edward Czesak, Daniel Dalton, Anneleen Van Bossuyt
EFDD	Robert Jarosław Iwaszkiewicz, Marco Zullo
GUE/NGL	Dennis de Jong
PPE	Carlos Coelho, Birgit Collin-Langen, Anna Maria Corazza Bildt, Ildikó Gáll-Pelcz, Antonio López-Istúriz White, Eva Maydell, Andreas Schwab, Ivan Štefanec, Adam Szejnfeld, Róza Gräfin von Thun und Hohenstein, Mihai Țurcanu, Sabine Verheyen
S&D	Biljana Borzan, Nicola Danti, Evelyn Gebhardt, Sergio Gutiérrez Prieto, Anna Hedh, Liisa Jaakonsaari, Marlene Mizzi, Christel Schaldemose, Olga Sehnalová, Catherine Stihler, Marc Tarabella
Verts/ALE	Pascal Durand, Igor Šoltés

0	-

2	0
ENF	Franz Obermayr, Mylène Troszczynski

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się